

Izhaja ob 4 zjutraj.
 Stane celoletno . . . 180 K
 mesečno 15
 za zased. ozemlje . 300
 za inozemstvo . . . 40c

Oglasi za vsak mm višine stolpca (58 mm) . 2 K
 mali oglasi do 30 mm stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
 Miklošičeva cesta št. 16/L
 Telefon št. 72.

Upravništvo:
 Sodna ulica št. 6.
 Telefon št. 36.

Račun kr. post. čerk. urada št. 11.842

Ljubljana, 4. novembra.

V Ameriki je končana volilna vojna. Tam ni šlo za lokalna gesla in osebna vprašanja. Za ali proti zvezi narodov, za ali proti vmešavanju Amerike v evropske spore — k tem problemu sta morala zavzeti stališče ameriški kmet in delavec. Vsi ameriški Čehi in Jugoslavlani so šli v boj za demokrate, Nemci in Italijani za Hardinga. To nam dokazuje sorodnost naših narodnih interesov in demokratizma s programom svetovne ga miru in pravičnosti, ki ne bo nehal živeti, četudi je v Ameriki začasno potisnjen v ozadije.

Nasproti temu gigantiskemu boju za svetovne principe je naša volilna borba pritlikava. Vsa mogoča lokalna in osebna vprašanja se mešajo vanj. In vendar tudi pri nas gre za veliko odločitev. Komaj en del naroda razume v vsej globini, zakaj pojde 28. novembra 1920 v boj.

Včeraj že smo na tem mestu pokazali na glavni spor okoli katerega se vse suče v tej državi: ali Veležbi ali Jugoslavlani, ali separatisti ali pa demokrate.

Glavni nosilci veležbske misli, srbski radikali so nedvomno spretni taktiki. Stare balkanske tradicije in bizantinske metode so jim znane. Videč, da morajo podležiti, se oklepajo avstrijskega gesla: Divide et impera, razdobi protivnika v kosce, pa ga boš obvladal. Odhod je razumljiva vsa taktika radikalne stranke v preteklem letu. Slovenski klerikalci se jim gabijo, Narodni klub jim je antipatičen in vendar ene in druge podpirajo na svo moč. Namen je jasen: razbiti hočejo jugoslovensko falango in oslabiliti jugoslovensko misel, ki je negacija plemenskega imperializma.

Ni se dolgo tega, kar so hrvatski listi prinesli iz Beograda poročila, kako bi demokrate zlasti v Sloveniji oslabilo z ustanovitvijo novih strank in stranic ali vsaj s podporo takih strank, ki se cepijo od demokratov. Tozadevna misija se je ponosrečila. Vendar nam daje misliti. Utrjuje nas v prepričanju, da se bore vsi oni, ki streljajo demokratski stranki v hrbet, vede ali nevede „pour le roi de Prusses.“

Konstituzanta bo mogla delati le, ako ne bo razdrobljena v toliko strank kakor je bilo narodno predstavništvo. Preporec ni ugoden tvorbi velikih večin. Brez stalnih večin pa ni mogoča trajna parlamentarna vlada in kriza prihaja za krizo. Življenski interes naše države je, da pridejo v ustavo ltvorno skupščino mogočne siračke, ki morejo prevzeti vlado ali same, ali pa vsaj v neprekompliciranih koalicijah. Demokratska stranka bo gotovo največja stranka v parlamentu ter dobi iz vseh treh delov naroda 150 do 200 poslancev. Drobili njeno moč je istovetno z namenom, obtežiti deložnostno ustavotvorne skupščine.

Ponovno moramo torej opozoriti vse dobro misleče napredne elemente, da se obrnejo proti cepljenju moči. Zlasti je to potrebno pri nas Slovincih, ki po svojem številu že itak ne moremo priti do one veljave, katero bi bilo želeli z ozirom na našo zemljepisno in gospodarsko situacijo.

V boju za Jugoslavijo in proti Veležbiji se mora združiti v Sloveniji vse ono, kar je pred prevratom bilo v boju za Jugoslavijo, in vse kar želi, da ta Jugoslavija postane zdrava in mogočna. Klerikalni separatizem, ki hoče dopustiti — za ceno proste roke za SLS v Sloveniji — gnilo gospodarstvo srbskih radikalcev, treba uničiti. Zavrniti pa treba odločno tudi vse, ki mu s cepljenjem hočejo in direktno pomagati.

Milan, 4. nov. Izv. Tovorni vlak je med Tridentom in Caldorazzom na polkvarjenem mostu preko Brente skočil s tira. Lokomotiva in nekaj vagonov je strmoglavilo v reko. Več oseb je mrtvih, materialna škoda je velika.

Usodni pondeljek.

Italijanski program: Sedanja demarkacijska linija in Snežnik. — Nacionalisti zahtevajo ludi Dalmacijo.

Pim, 4. nov. Izv. Italijanski zunanji minister Sforza in vojni minister Bonomi odpotujeta v nedeljo iz Rima na jadransko konferenco, ki se bo vršila v Santa Margherita Ligure, nekaj minut od Rapalla. Pogajanja pričeno v ponedeljek 8. t. m. popoldne in bodo trajala teden dni. Italijanska polslužbena Agenzia Volta javlja, da potuje italijanska delegacija na pogajanja s trdnim namenom, da se pogodi, da je pa odločena, da odkloni vsako popuščanje, ki bi moglo oslabilo obrambno črto, postavljeno v premirju 1918. — V St. Margheriti je italijanska vlada najela prvo in drugo nadstropje hotela Imperial. V prvem nadstropju bodo delegacijske seje, v drugem stanovanje jugoslovenske delegacije in osebja. Italijanska delegacija bo stanovala v sosednji vili Spinola. V italijanskih diplomatskih krogih sodijo optimistično. Ravno takšno je mišljenje v Parizu in Londonu, kjer je italijanska baza za pogajanja že znana in odobrena. Kot italijanski program se navaja v teh krogih: „Varnost mej na Kopnem, ki se doseže s tem, da se vojaško-politična meja potegne ob alpskem razvođu na Snežnik, in kul-

turne, ekonomske in strategične garancije za druge jadranske dežele, kjer starijejo v velikem delu Italijani, ki morajo dobiti avtonomijo, ki jim garantira bodočnost in uspešno varstvo italijanstva.“ — Člani italijanske delegacije so bili danes pri kralju, da ga informirajo o redna rodnem položaju s posebnim črtom na jadransko pogajanja.

Admiral Thon de Revel in drugi nacionalisti nadaljujejo svojo agitacijo o priliki pogajanj. Giornale d'Italia še vedno zahteva Dalmacijo in Korčulsko otočje, češ, „brez njih ne bo Italija na Jadranu nikdar sigurna. Šibenik in Split, to našo zemljo, osvobodimo sedaj ali nikdar!“

Beograd, 4. nov. Izv. Regent Aleksander je prispel včeraj ob 5. pop. v Gjevgelijo, odkoder je uro kasneje nadaljeval svojo pot proti Beogradu. Njegov prihod se pričakuje za danes opoldne.

Beograd, 4. novembra. (Izv.) Regent se do danes včer ni še vrnil v Beograd. Pričakuje se ga za jutri. Ker ima pred odhodom delegatov v Italijo biti še kronski svet radi instrukcij, se zna njih odpotovanje, ki je bilo določeno za jutri, morda zavleči.

Uničenje Wranglove armade.

Moskva, 4. novembra. (Izvirno.) Uradno se poroča, da ruske čete na južni fronti prodirajo. V zadnjih dneh so zajele več tisoč mož. Število ujetnikov raste. 30. oktobra je boljševiška konjenica napadla mesto Salkovo in ujela celo garnizijo.

London, 4. novembra. (Izvirno.) Boljševiški sunek proti jugu je resnejši, kakor se je skrajja pričakovalo. Armada Wranglova je v nevarnosti, da bo uničena. Tarnopol javlja, da je Wranglova fronta predrta in ob-

koljena in da je pot v Krim prosta.

Moskva, 4. novembra. (Izvirno.) Trocki piše v „Izvestijih“. Pet boljševiških armad okroža z vseh strani Wranglovo armado, ki je bila v zadnjih dneh skoro popolnoma odrezana od morske ožine. Obroč postaja vedno ožji. Wranglova armada sicer še ni popolnoma uničena, ker prihajajo še močne sile z raznih strani, vendar pa je toliko kakor gotovo, da je usoda glavne armade že odločena. Ta uspeh nam odpira pot na Krim.

Francozi so zasedli Karlsruhe in Mannheim.

Karlsruhe, 4. novembra. (Izvir.) Francoske čete so v nasprotju z mirovno pogodbo danes zasedle Karlsruhe in Mannheim. Vzrok še ni po-

jasen. V obe mesti so dospeli črne trupe, ki pa se zaradi hudega mraza branijo nastaniti v barakah.

Važni ukrepi ministr. sveta

Revizija Šurnega delavnika in ustanovitev delavskih zbornic.

Beograd, 4. novembra. (Izv.) V ministrskem svetu včeraj sprejeta dr. Kukovčeva naredba o dodatkih k naredbi o osemurniku, je od ministrstev že podpisana. Z njo je minister za socialno politiko pooblaščen, da gotove obrate in obrti manjšega obsega izvzame iz osemurnika in dopusti deveturno delo. (Ta vest bo gotovo vzbudila v črtniških krogih zadoščenje. Revizija ni naperjena proti delavstvu, ki je v kolikor se ne udaja huiškaštvu, samo uvidelo, da osemurnik ni vzdržljiv v manjših obratih, kjer se telesna moč ne izrablja čisto mašinsko, ampak v presledkih, ki jih prinaša narava dela

v dotičnem obrtu. Treba bo sedaj stajati ministru nemudoma utemeljene predloge, katere vrste obrtov in obratov naj izvzame iz osemurnika. Opomba uredn.)

Beograd, 4. novembra. (Izv.) V Ljubljani Zagrebu in Sarajevu se po predlogu ministra za socialno politiko dr. Kukovca ustanove delavske komore. Njih glavni namen bo zastopati socialne interese delavstva. Obenem pa bodo pri njih obligatorna razsodišča za mezdne spore. Ministrski svet je predlog ministra dr. Kukovca potrdil. Večina ministrov je naredbo že podpisala.

Novi ameriški predsednik.

London, 4. nov. Izv. Hardingova večina je brez primere v zgodovini ameriških volitev. Od 531 elektorjev je doslej 351 Hardingovih. Ker jih zadostuje 276, je njegova večina 75. Po številu glasov pa ima Harding oet milijonov glasov večine. Vseh volilcev je bilo okrog 30 milijonov! Samo v državi Newyork ima nad 1 milijon glasov večine in v mestu Newyork četr milijona glasov večine. V Pensylvaniji znaša njegova večina 750.000 glasov, v Illinoisu 600.000, v Ohio 400.000 glasov. Ko je Wil-

son izvedel, da je njegov kandidat Cox propadel, je izjavil: „Ljubše mi je, da podležem v stvari, o kateri sem prepričan, da bo vendar še zmagala, nego da danes slavim zmagoslavje v stvari, ki je obsojena, da nekega dne propade!“

Rusija in Češka.

Praga, 4. novembra. Zunanji minister dr. Beneš je v včerajšnji seji zunanjeja odseka zbornice izjavil, da je sovjetska Rusija ponudila češkoslovaški tajno vojaško in politično konvencijo. Češkoslovaška pa je predlog zavrnila.

Veleiztajstvo Koroševih zaveznikov v Bosni.

Zagreb, 4. novembra. Veleizdajniške mahinacije mostarskih muslimanov, ki so širili letake za pravo samoodločbe muslimanov in poslali tu di tozadevno noto mirovni konferenci v Pariz, so zavzele senzacionalen značaj. V torek popoldne se je vršila preiskava v uredništvu „Pravde“ in v stanovanju glavnega urednika Korkuta. Korkuta ni bilo doma, ker agira v Konjicu. Policija je zaplenila v njegovem stanovanju več spisov. V noči od torika na sredo je bila preiskava pri drugih pristaših muslimanske organizacije. Več oseb je bilo aretiranih. („Pravda“ je glasilo Muslimanske Jugoslovenske organizacije, katere poslanci so v narodnem predstavništvu v Protic-Koroševih parlamentarni zajednici. — Op. uredništva.)

Dinarji so večvalutni kakor avtonomije Hrvatske.

Beograd, 4. novembra. (Izvirno.) Danes sta se zglasila pri ministru za pravoeto Pribičeviću in finančnem ministru Stojanoviću vsenčiliska profesorja dr. Šišić in dr. Kostrenčić iz Zagreba in zahtevala izenačenje plač v Beogradom in Ljubljano. Oba ministra sta sprejela deputacijo jako ljubeznivo in obljubila, da se bodo vse zahteve izpolnile. (Kakor znano, je zagrebska univerza odkinjala štatur, ki velja za beograjsko in ljubljansko univerzo, češ, da je podložna le hrvatski vladi. Za to pa je bila onemogočena ureditev plač v dinarjih. S tem, da sta Šišić in Kostrenčić prišla prosit ministra za pomoč, je prvo priznanje kompetence osrednje vlade.)

Amerika interesent jadranske železnice.

Washington, 4. novembra. (Izvirno.) „Washington Post“ poroča iz Newyorka: Medzavezniška železniška komisija za Balkan je končala študij načrta železnice, ki bi vezala Beograd in Bosno s Kotorom ter tako dala kraljestvu SHS direkten lasten izhod na Jadran. Polkovnik Clarence S. Coe, ameriški zastopnik v tej komisiji, je izjavil nado, da bo zgradba te železnice olajšala rešitev političnih in gospodarskih problemov južne Evrope. Nameravana železnica bi bila nad 300 km dolga in znači težavno nalogo za tehnično znanost ker je treba prevrtati Dinarske Alpe. Na projektu je zainteresirani mnogo največjih ameriških bank in industrialnih velepodjetij.

Nova avstrijska vlada.

Dunaj, 4. nov. (Izvirno.) Pogajanja glede sestave novega kabineta še niso končana, vendar pa napreduje tako uspešno, da se pričakuje tekom današnjega dneva odločitev. Kot bodoči državni funkcionarji se imenujejo kancelar Hans Schöber, dosedanji policijski predsednik na Dunaju, državni tajnik za notranje zadeve dr. Walter Breisky, dosedanji tajnik za notranje zadeve, državni tajnik za promet dr. Banhans, bivši generalni ravnatelj državnih železnic, državni tajnik za trgovino dr. Heintl. Kar se tiče imenovanja državnega tajnika za zunanje zadeve, še ni prišlo med velenemci in krščanskimi socialci do sporazuma. Vsenemci zahtevajo, da mora biti državni tajnik za zunanje zadeve vzet iz krogov birokracije, dočim žele krščanski socialci na to mesto parlamentarca in sicer profesorja Mayerja. Državni tajnik za finance postane bivši generalni tajnik Friedrich Schmidt.

Beograd, 4. novembra. (Izv.) V Kragujevcu v Šumadiji so zahtevali „mošnji seljaki za nosilca demokratske liste Svetozarja Pribičevića.

Del SLS proti plemenski avtonomiji.

Ljubljanski „Slovenec“ razglašda dan na dan plemensko avtonomijo kot glavno volilno geslo SLS. Po njegovem receptu treba razdejati Jugoslavijo, samo, da ostane moč klerikalizma v samostojni Sloveniji neokrnjena. Pri tej agitaciji se klerikalci poslužujejo istih sredstev, katerih so se posluževali pri plebiscitu na Koroškem Nemci in nemčurji, ter pišejo in govore proti Srbom in proti Beogradu skoraj v istem tonu, kakor so to delali leta 1914. Izgleda, da so v SLS. zopet nadaljevali Susteršičevi elementi, ki Jugoslavije nikdar niso hoteli in ki še danes stoje v službi Habsburžanov.

Zanimivo je, da v vprašanju samouprave klerikalci ne nastopajo enotno. Dočim vzbuja „Slovenec“ med Jugoslavlani vse prirojene in privzgojene iščiinke, da jih pridobi v plemenskem boju na svojo stran, vidimo, da zavzema predsednik SLS. dr. Korošec čisto drugo stališče. Pretekli teden je bil dr. Korošec v Mariboru in ob tej priliki je prinesla „Straža“, njegovo glasilo, zelo značilen članek o centralizmu in samoupravi. Clankar meni, da bi se moralo k temu vprašanju postaviti načelo: „centralizem in samouprava“, ne pa: „centralizem ali samouprava“? Oboje namreč ne izključuje drug drugega, ampak izpolnjuje. Ne smemo postaviti med njimi boja, ampak soglasje. Stališče „Straže“ je torej diametralno onemu ljubljanskega „Slovenca“. Izvajanja „Straže“ so pa v nadaljevanju članka še bolj interesantna. Glasilo dr. Korošca piše doslovno:

„Pred vsem je treba pibiti, da je to vprašanje samo praktično, gre samo za vprašanje, kako se lažje, bolje in ceneje vlada? Izključeni morajo biti vsaki drugi oziri. Dalje moramo odkloniti vsako takozvano plemensko avtonomijo, kakor roji po glavi še nekaterim starokopitnim Hrvatom. Plemenska avtonomija pomeni, naj bodo Slovenci za sebe, Hrvati za sebe, a vse, kar je skupnega, skupno. Z besedami se to sliši lepo, a poglejmo, kako bi bilo v resnici. Med Srbi je tudi zelo močna struja, ki bi bila za tako „avtonomijo“ — takozvana velikosrbska struja, ki ima zlasti pristaše po Banatu in po Bosni. Oni se hočejo najtesneje združiti s Srbijo, Slovence pa potisniti na stran. (In vendar je Korošec to strujo vzdrževal pri življenju! Op. ured.) Napravila bi se torej Velika Srbija, obstoječa iz srbske kraljevine, iz Bosne, Banata, Bačke, Srema, Južne Dalmacije, dela Like in Slavonije. Hrvatska bi obsegala večino hrvatske banovine in del Slavonije, Slovenija pa sedanjo slovensko pokrajino. Srbija bi štela čez 10 milijonov prebivalcev, Slovenija 1 milijon in Hrvatska še niti dva milijona. Srbija bi imela vse rodovitne in bogate pokrajine ter morje, Slovenija pa samo nekaj — gozdov in premoga. Skupne zadeve, kakor: carina, vojaštvo, zunanja politika bi bile pod vplivom Srbov kot najmočnejših, drugo bi delali sami, kakor bi hoteli, samo če bi imeli s čim plačevati. Vso vojno odškodnino in sploh vse gospodarske ugodnosti, ki prihajajo naši državi iz mirovne pogodbe, bi zahtevali Srbi sami zase, morda bi jim celo prišlo še na misel, da naj plača naša dežela Srbom vojno odškodnino! Morda bi nam velikosrbska struja dovolila celo lasten dežar, lastno carino in lastno vojaštvo! A seveda bi potem naša krona ne veljala 2½ avstrijskih, ampak celo manj kakor avstrijska, carino bi plačevali potem na dve strani, proti Avstriji in proti Srbiji in skleniti bi morali s Srbi vojaško zvezo, katero bi morali dobro plačati.

Vsaka plemenska avtonomija in vsaka federacija — to je zveza držav, da bi Slovenci in Hrvati tvorili svoje države in bili samo v zvezi s Srbijo — mora biti izključena ...

Samouprava občin, okrajev in pokrajin mora izvirati iz močne in dobro urejene osrednje oblasti... Močna in dobro urejena centralna oblast mora biti podlaga in opora ter braniteljica samouprave občin, pokrajin in okrajev, če ne, se vse izrodi v anarhijo. Postavimo torej načelo: centralizem in avtonomija, oba močna in dobra, oba se izpopolnjujeta in podpirata drug drugega.

Še enkrat poudarjamo, da je to stališče zavzela „Straža“ in to v svoji 120. številki. „Slovenec“ molči kot grob. Ako bi mi pisali tako kakor „Straža“, prinesel bi celo serijo uvodnih ter nas dolžil, da hočemo „Na križ s Slovenijo!“. V normalnih razmerah bi človek pričakoval — sodeč po članku v „Straži“ — da so klerikalci vendarle začeli uvidevati, v kak veseljski prepad vede ekstremistično poudarjanje slovenske avtonomije, izključeno pa ni, da je tudi ta pojav le derikalna igra s posebno špekulacijo. SLS bi očitno rada imela železo istočasno v dveh ognjih. Tako politična brezvestnost pa se mora nad storilec samim maščevati. Kdor je količkaj politično poučen in preudaren, mora uvideti, da se bo vršil v konstituenti boj v glavnem samo za to, ali naj bo naša država Jugoslavija ali Velika Srbija.

Mi hočemo mogočno Jugoslavijo, v kateri bodo vsi državljani enakovrni in enakoveljavni. V naši državi ne sme biti razlike med Slovenci, Srbi in Hrvati. Pravoslaven Jugoslovčan imeti mora iste pravice in iste dolžnosti kot katoliški ali pa mohamedanski Slovenec, ki ruši Jugoslavijo, ubija samega sebe.

Volilna borba

Volišča in volilni predsedniki

Ljutomer: *Plitvički vrh*: (Apače, Lutverci, Nasova, Plitvički vrh) doktor Lenart Bolcic, advokat v Gornji Radgoni; *Videm*: (Bolehni, Galušak, Kraljevci, Slabtinici, Sv. Jurij ob Ščavnici, Trbegovci) dr. Ivan Hojnik, sodnik v Mariboru; *Orehovci*: (Boračeva, Orehovci, Zbigovci) Milan Vončina, sod. kanclist v Ljutomeru; *Ključarevci*: (Boreci, Ključarevci, Logarovi, Križevci, Lokavci) Miha Fajt, davčni asistent v Ljutomeru; *Buččevci*: (Buččevci, Iljaševci, Stara-Nova vas, Vučja vas) Niko Vrabi, sodnik v Ljutomeru; *Vržež*: (Bunčani, Orlova, Kristanci, Vržež) dr. Marko Stajnik, advokat v Ljutomeru; *Cezanjec*: (Branoslavci, Cezanjec, Kamenščak, Stara cesta) Ivan Bogatec, sod. kanclist v Ljutomeru; *Cven*: (Cven) Jože Kajč, davčni upravnik v Ljutomeru; *Gor. Radgona*: (Črešnjevci, Gor. Radgona, Police) Anton Cigoj, okr. sodnik v Gor. Radgoni; *Mala Nedelja*: (Godemarci, Mala Nedelja, Moravci, Radoslavci) Jože Perme, davč. upravnik v Ljutomeru; *Spod. Ivanjci*: (Grabonoš, Ivanjci, Ivanjševci, Negova, Očeslavci, Okoslavci) Franc Velak, sod. kanclist v Gor. Radgoni; *Radenci*: (Hraslje-Mota, Kapela, Radenci, Rihtarovci, Sratovci) Lovro Kubarič, davčni upravnik v Gor. Radgoni; *Ljutomer*: (Ljutomer, Noršinci) Hinko Drvenik, davčni upravnik v Ljutomeru; *Murščak*: (Murščak-Zasad, Stanetinci) Hinko Pozun, notar v Gor. Radgoni; *Presika*: (Presika, Pristava, Slamnjak) Hinko Vođnik, gimnazijski profesor v Ptuju.

v. Volitve v Ljubljani. V volilne imenike za konstituanto je bilo v Ljubljani vpisanih še 592 volilnih upravičencev, katere so vreklamirale posamezne stranke. Volilni imeniki vsebujejo sedaj 11.235 volilcev. — Ljubljana bo dne 28. t. m. volila na 14 krajev; prvotno je bilo določenih samo 11 volišč. Spodnja Šiška dobi dve volišči, še po eno pa najbrže poljanski in šentjakovski okraj.

v. Škof Miha Napolnik se je podal v volilni boj. Izdal je, kakor svoječasno za Orle, sedaj tudi za kršćansko kandidato, volilni pastirski list, ki se je minulo nedeljo čital po vseh cerkvah in je že na popoldanskih klerikalnih shodih odmevala njegova vsebina. Zdi se nam pa, da tudi ta škofov žegen klerikalnim kandidatom ne bo dosti zalagal, kakor ni zalagal

njegov žegen avstrijskemu orožju, generalom in cesarju.

v. Javni shodi JDS. na Štajerskem V nedeljo 7. t. m. ob 10 uri popoldne v Mariboru, ob treh popoldne v Slov. Bistrici, dne 14. novembra ob 10 popoldne v Ptuju, ob treh popoldne v Ormožu, dne 14. t. m. po prvi maši v Vuzenici in po drugi maši v Marberku.

v. Javen shod JDS se bo vršil v nedeljo ob treh popoldne v hotelu Beograd v Slov. Bistrici. Govorniki bodo: Minister dr. Kukuljević, obrtnik Rebek in bivši član Jugoslovanskega odbora dr. Gustav Gregorin.

v. Beograd, 4. novembra. (Izv.) Volilni boj postaja vedno ostrijši. Volilni plakati se raznašajo že po slehernih srbskih vasih, kar je za Srbijo novost. Splošno se opaja, da želi narod kandidirati ljudi iz svoje sredine, ki niso kompromitirane. Po starem običaju so se že pričele stave in razpisi nagrad za najtočnejša izvestja o izidu predstojecih volitev. „Tribuna“ je razpisala tri nagrade po 500, 300 in 200 dinarjev. Večina stav stoji na 2:1 za demokrate, celo med radikali.

v. Beograd, 4. novembra. (Izv.) Glavni odbor JDS. ima vsak dan dan ob treh popoldne sejo, na kateri razpravlja o volilnem položaju in kandidaturah. Na večerjnih seji je razpravljalo o kandidaturah v Vojvodini. Vesti, ki prihajajo iz vseh strani, so za demokratsko stranko jako poljvne.

v. Livno, 4. novembra. (Izv.) Tu se je vršila ogromna skupščina JDS., ki je uspela nad vse sijajno. Govoril je advokat Gjurgjevac.

v. Zagreb, 4. novembra. Današnja „Narodna politika“ javlja, da sta pl. Hervož in dr. Maček izstopila iz Radičeve stranke.

v. Osijek, 4. novembra. V Sreću je prišlo do krvoprelitja v volilni borbi. Komunisti so namreč imeli v Opatovcu shod, ki so ga hoteli radikali razbiti. Iz komunističnih vrst je padlo več strelcev. Ena oseba je bila ubita, dve pa ranjeni. Po revolverskem streljanju je prišlo še do boja z noži.

v. Osijek, 4. novembra. „Hrvatska Obrana“ javlja, da je bivši madžarski ban grof Teodor Pejačević prigljalil svoj vstop v hrvatsko zajednico. Kakor znano, je Pejačević zaman ponovno poizkušal priti v demokratsko stranko.

v. Volilno gibanje v Baranji, na skrajni severni meji naše države je jako živahno. Volilna borba se vodi na prvem mestu med demokracijo in radikali. Po poročilih iz Baranje se je velika večina Baranjev izrekla za demokratsko stranko, ker je demokratska stranka v vprašanju agrarne reforme zavzela stališče, ki popolnoma odgovarja željam baranjskega prebivalstva. Poznavalci razmer sodijo, da bo pri volitvah za konstituanto demokratska stranka dobila pet šestin glasov. Nosilec demokratske liste je znani narodni delavec učitelj Bora Petrović, radikalne pa pop. Milutin Petrović.

v. Kandidatura dr. Trumbića. Na medstrankarsko kandidatsko listo, katere nosilec bi bil dr. Trumbić, so pristale demokratska, ljudska in seljaška stranka. Pristali so v principu tudi radikali, a poprej bočejo še informacij od glavnega strankinega vodstva v Beogradu. Dr. Trumbić, ki je brzojavno obveščen o kandidaturi, doslej še ni odgovoril. Kot pogoj kandidature je, da v slučaju izvolitve ne stopi v noben strankarski klub.

Politične beležke.

Resen opomin. Milanski „Corriere della Sera“ priobčuje pod naslovom „Zvestoba“ članek, v katerem sviri italijansko javnost pred nacionalistično propagando, ki izvzve lahko v Italiji največja razočaranja, ker ravno taka tendenciozna agitacija stvarja v masah razpoložena, ki so nevarna državni ideji. List konstatira, da dr. šitve jadranskega vprašanja mora priti, rešitev pa je mogoča le v medsebojni popustljivosti. Ako sedaj nacionalisti podčrtavajo svoje maksimalne zahteve, ki jih noben resen politik ne more smatrati za izvedljive, ako maso sugerirajo s to maksimalno zahtevo, bo prišlo razočaranje, ki mu bo masa dala oduška na svoj način. Ako tudi verujemo, da se od strani nacionalistov ne pripravljajo državni udar, vendar pa vemo, da je sondiranje terena, kakor ga pripravljajo nacionalistični krogi, ravno toliko, ako še ne bolj ne-

varno, nego organizacije državnega udara ali prevrata.

+ Ameriške ladje zapuste Adrijo. Iz Splita se „Beograjskemu dnevniku“ poroča, da se je ameriški admiral Andrews po kratkem bolovanju v Italiji, vrnil zopet v Split, odkoder se pada v London kot razsodnik glede vojne ladje „Titburg“, ki je bila zapeljana v baltiskem morju. Admiral bo, ko se vrne iz Londona, izročil Italiji ladji „Radetzky“ in „Zriny“ bivše avstroogrsko vojne mornarice. Ladji sta popolnoma neuporabni. Potem bo nekoga ameriškega brodogojca v Adriji izvršena in flotilja zapusti Jadransko morje ter se vrne v Ameriko.

+ Priključitev Besarabije Rumuniji je izzvala v ruskih političnih krogih veliko gorčenje. Ruska sovjetska kakor tudi ukrajinska vlada sta volžili v Parizu energičen protest proti zaključku vrhovnega sveta ter mu čredketa pravico, da razpolaga z ozemlji, kis o sestavi del Rusije. Vrhovni svet more odločevati le v vprašanjih, ki so se rošila na mirovni pogodajanjih in so izrecno formulirana v mirovni pogodbah. Tega pa v vprašanju Besarabije ni bilo ter vrhovni svet ni kompetenten, da bi po svoji volji dodeljeval kar cele pokrajine ti ali oni državi!

+ Nemci v Rusiji trajajo še vedno. zlasti so v zadnjem času izbruhnili veliki nemiri v Moskvi, ko je prišlo poročilo, da je general Balakovič zasedel Minsk in da njegove čete napredujejo proti Smolensku. Tudi v Smolensku samem so bili veliki neredi, ki so jih izzvali Belorusi. Boljševiki so upor zadušili z vojaško silo, 800 Belorusov so postrelili, čez 2000 pa jih je aretiranih.

+ Vprašanje grškega prestola je z odgovorom princa Pavla prešlo v novo fazo. Princ Pavel je kakor pogoj, da stopi na grški prestol stavil zahtevo, da naj grški narod izreče svojo voljo, da ne želi da se povrne več na Grško bivši kralj Konstantin in prestolonaslednik Juri. Kako naj grški narod izreče to voljo, v svojem odgovoru ne omenja. „Matin“ pravi, da bo odgovor dal grški narod sedaj, ko bo volil novo skupščino. Zmaga ali poraz Venizelosoze liberalne stranke bo pozitiven ali negativen odgovor grškega naroda. Ker je pa Venizelosoza zmaga danes takorekč že zagotovljena, princ Pavel torej ne pride na grški prestol. Tako nastane že danes vprašanje, kdo bo novi grški kralj? Glede republike je izjavil Venizelos, da v današnjih razmerah Grška ne more biti republika, ker še ni zrela, posebno pa sedaj, ko je po zmagovalni vojni toliko povečana. — Vsekakor se bo vprašanje v prestolonasledstvu reševalo šele v novi skupščini, a dotlej bo upravljalo regentstvo.

— Naraščajoča brezposelnost v Nemčiji. Kruti pogoji mirovne pogodbe, ki nalagajo Nemčiji dolžnost oddati za obnovo antantičnega gospodarstva dva milijona ton premoga, imajo za posledico, da se industrija radi pomanjkanja premoga ne more dvigniti in da ne more zaposljevati vedno večjega števila delavstva. Veliko industrijskih podjetij je radi občutnega pomanjkanja premoga prisiljeno reducirati število zaposlenih delavcev. Zunanja trgovina se ne more razviti. Eksportne trdnje omejuje produkcija. Veliko tovarnih je radi pomanjkanja sirovin ustavilo obratovanje. Nemčija čuti vedno bolj pritisk gospodarskih mirovnihi določil in z raznimi vladnimi naredbami skuša katastrofo odmakniti v daljšo bodočnost. Državni gospodarski urad je izdelal naredbu, po kateri noben podjetnik ne sme samovoljno ustaviti ali skčiti obratovanja in mora vsako tako namero naznaniti oblasti. Večni nemiri v premogovnih revirjih, težak politični položaj v Sleziji, vse to priliva hrano največjemu socialnemu zlu — brezposelnosti. Oni obrati, ki niso obratovanja popolnoma ustavili, so prisiljeni skčiti osemurni delavnik, tako, da, faktično veliko podjetij dela samo pet do sedem ur dnevno, ali pa samo štiri do šest dni v tednu. Po poročilih uradnega lista državnega delavskega ministrstva je od 5,6 milijonov delavcev 222.000 brezposelnih ali 4,6 %. V aprilu pa samo 1,9 %. Posebno večje strokovne delavske zveze izkazujejo visoko število brezposelnih. Kovinski delavci imajo 2,3 % brezposelnih (v maju samo 1,8 %). V zvezah samostojnih delavcev je 2,6 % (v maju 1,77 %) brez službe, lesni delavci so pri celotnem številu brezposelnih udeleženi z 6,8 %, tekstilni pa z 8,5 % (v maju 6,2 %). Državna statistika izkazuje veliko povpraševanje po delu, tako da pride na 100 ponudb približno 201 povpraševanje. Posebno kričeče so številke v predlinicah, kjer se je za 100 prostih mest oglasilo 1033 moških delovnih moči in 763 ženskih. Samo v rudokopni industriji je položaj ugodnejši.

Volilni shod JDS.

se vrši v petek, dne 5. novembra 1920. ob 8. uri zvečer v dvorani „Uniona“. Na shodu govori kandidati Jugoslovanske demokratske stranke za ljubljansko volilno okrožje gg. dr. Ivan Tavčar, profesor Josip Reiser, Ivan Mohorič in dr. Albert Kramer. Sodeljeniki, udeležimo se polnoštevilno! — Načelstvo JDS.

iz uradnih listov.

Imenovanja pri socialnem skrbstvu. Pri poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani so imenovani za komisarje v IX. činovnem razredu koncipisti Ivan Legat, dr. Miha Kuhelj, dr. Karel Dobiča, Stanko Lišar in Ivan Šliber; za računskega evidentnega računski oficial Ivan McLina, za računskega oficiala asistent Josip Lizenzi, za pisarniškega adjunkta oficial Vojta Pisansky, za pisarniškega oficiala kanclista Ciril Tomšič in Stanko Tomec, za kanclista oficanta Stanko Grabner in Ivan Cotič. Začasni upravičenci na državnem zavodu za slepce Josip Simončič je imenovan za definitivnega upravičelca.

Imenovanja v zdravniški službi. Z odlokom ministrstva za narodno zdravje so bili imenovani višji okrajni zdravnik v VIII. činovnem razredu dr. Ignacij Jelovšek v Radovljici, dr. Edward Savnik v Kranju, dr. Bronislav Gallasch v Krškem in dr. Karel Wisinger v Celju za višje okrajne zdravnike v VII. činovnem razredu. Pri tem se je pridržal čin višjemu okrajnemu zdravniku dr. Juliju Kotzmuthu. Dr. Josip Lužar je imenovan za definitivnega okrajnega zdravnika v Kofinju.

Imenovanja pri deželni vladi. Ravnatelj deželnih pomožnih uradov z naslovom in značajem višjega ravnatelja Fran Juvanc je imenovan za višjega ravnatelja pomožnih uradov v VII. činovnem razredu; pisarniški pomočnik Anton Intihar pa je sprejet za računskega praktikanta — oba pri poverjeništvu za noiranje zadeve.

Imenovanje v justični upravi. Minister za pravosodje je imenoval avskultanta Antona Ševljo za sodnika brez določenega službenega mesta za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

iz davčne službe. Oficial pri davčnem uradu v Ptuju Fran Košar je imenovan za davčnega upravičelca.

Sport in turistika.

st. Nogomet. Poslednji rezultati: Rapid, Wien : Celje 8 : 1, Rapid, Wien : Atletiki, Celje 7 : 2, Ilirija : Croatia, Zagreb 5 : 0 in 4 : 1, Ilirija rez. : Primorje 4 : 0, Primorje : Hermes 1 : 1. Prvenstvene: Rapid, Maribor : Herta, Maribor 3 : 3, Rapid, Maribor : Celje 5 : 0, Svoboda : Hermes 2 : 1, Sparta : Primorje 2 : 0, Jadran : Sparta 3 : 0, Vesna : Ptuj 4 : 0; prijateljska: Maribor : Rote Eli 2 : 2. — V nedeljo 7. t. m. zadnje prvenstvene tekme v Ljubljani: Svoboda : Jadran, Hermes : Primorje.

Domače vesti.

* Nemci se ne menjajo. Poprejšnji velikovski župan Pinteritsch je izdal oklic v obliki okrožnice na vse prebivalstvo cerkvene občine St. Rupert. V tej okrožnici poziva Pinteritsch vse župljane, naj se izrečejo za izgon župnika Treiberja in šolskih sester z motivacijo, da so te osebe najbolj podpirale slovenski življenj v velikovski okolici. Pinteritsch žuga dalje, da se bodo (Nemci) na svojo pest maščevali, ako knezoškof ne bi hotel izgnati imenovanega župnika in šolskih sester. Kaj je obljubila plebiscitna komisija? Da se nikomur ni bati nobenih slabih posledic zaradi glasovanja. Pripricani smo, da je ta obljuba veljala samo Nemcem za slučaj jugoslovanske zmage in da župnika Treiberja in šolskih sester ta znamenita in nad vse „pravična“ komisija gotovo ne vzame v zaščito.

* Čuden slučaj. Ko je bil Nikola Pašić na svojem agitacijskem zborovanju v Novem Sadu, ga je novosadski občinski odbor na predlog občinskega svetnika, ravnatelja novosadske gimnazije Marka Vilića, izvolil za časnega meščana novosadskega. Beograjska „Politika“ pravi, da je prav lepo, ako so Novosadljani tako počastili Pašića, a čuden slučaj je, da je časno meščanstvo predlagal ravno oni, isti ravnatelj Vilić, ki je leta 1915. v novosadskem občinskem svetu predložil, da se imenuje čas-

Sokolski vestnik.

sv. „Sokolici“ (št. 7—8). Naš sokolski list za naraščaj in mladino sploh bi moral biti v vsaki narodni hiši. Zadnja številka prinaša zopet mnogo lepega čtiva za vse. „Sokol sem in Sokol ostanem“ podaja nekaj krepkih misli. „Našemu dijaštvu“ piše A. Gnidovec lep opomin. Popisi naraščaja na zletu v Pragi in v Mariboru bodo lep spomin. „Plavanje“ ima s slikami lepo vzgojno vrednost. — Sokolici stane 24 kron. Naročajte ga! —

Prosveta.

— Predavanje. Opozarjamo na današnje predavanje društva slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani, ki se vrši v zbornici na univerzi (deželni dvorec) ob 8. uri zvečer. Predava ga prof. dr. Mantuani „o knjižnicah“. Prodaja vstopnic od sedmih dalje na univerzi.

— Koncerti „Zika“ (Richard Zika I. gosli, Karel Sancin II. gosli, Ladislav Černy vijola, Ladislav Zika čelo) se vršijo kakor smo že poročali, dne 6. novembra v Mariboru (Götz) in 7. novembra v Celju (Union). Štirje umetniki in ena duša. Prednašajo komorna dela svetovnih skladateljev tehnično dovršeno, umetniško popolno in občutno. S komorno glasbo, ki je najlepša instrumentalna glasba, nam nudi Zikov kvartet, kateri je že splošno znan in je pri vsaki priliki osvojljiv srca vseh poslušalcev, obilo duševne hrane in užitka. Pripricani smo, da bosta omenjena koncerta napolnila dvorano in bo občinstvo znalo upoštevati vrednost naših izbornih mladih umetnikov in pokazalo, da ve ceniti upravičeno potrebo komorne glasbe, katero smo do sedaj tako težko pogrešali. Predprodaja vstopnic se vrši v Mariboru v trgovini muzikalij Jos. Höfer (Solska ulica) ter v Celju v trafiki Kovač (Aleksandrova cesta 5).

— Književni vjesnik (Bibliografski list). Zagreb, uredništvo v Ilici št. 30. Naročnina je na leto 20 kron ter ga pošilja knjigarna St. Kugli, Ilica 30. Ta edini jugoslovanski bibliografski list je izšel sedaj v 9. do 10. številki. Zal da mu založništva (tudi iz Slovenije) ne pošiljajo publikacij kakor bi trebalo. Sploh se redakcija pritožuje, kako malo važnosti dajemo jugoslovni bibliografiji, dasi nobeno literarno delo brez popisa knjig ni mogoče. Književna produkcija naša je letos (od 1919 do 1920) padla, pač ker je papir drag in ker se je sploh vse podražilo, tudi je propagandna literature manj. „Le Droid d'Auteur“ (v Bernu) je približno statistiko književne produkcije zadnjih let; izmed slovanskih literatur je v pregledu zastopana edino poljska. V vojnih letih je relativno najbolj padla književna produkcija pri Nemcih in Francozih.

— Mokranjčeve kompozicije. Naša centralna vlada je odkupila vse Mokranjčeve kompozicije ter jih izda v svoji rezi.

nim meščanom grof Stefan Tisza in da je Tiszi častno diplomu z navdušenim govorom izročil isti Vilić.

* Nesreča poštnega ministra. Iz Splita poročajo, da je tja prišel na volilno agitacijo minister poštni Drinković, ko je obiskoval svoje prijatelje, so mu na avtomobilu ukradli kolo. To je jako simbolično za Drinkovićevo pošto, ki je tudi na treh kolesih, kakor sedaj njegov avtomobil.

* Predsedstvo društva državne varnostne straže ter detektivov, policijskih uradnikov itd. v Ljubljani, izjavlja tem potom, da bivši društveni predsednik Dobrovšek ni bil od društva pooblaščen, udeležiti se kot društveni predsednik nikakoršnih zaupnih volilnih strankarskih sestankov, tako tudi ne sestanka SLS stranke. — Naša strokovna organizacija je in mora ostati nadstrankarska in nepristranska ter bo tudi kot taka v nadalje ostala.

* Izdaja orožnih listov. Odslej je izdaja orožnih listov civilnim osebam poverjena za Ljubljano policijskemu ravnateljstvu, za ostale kraje pristojnim okrajnim glavarstvom. Ladene prošnje je kolkovati s kolkom za 6 K, za orožni list pa se plača pristojbina 9 K v kolkih.

* Za izdajanje potnih listov v zasledeno ozemlje in Italijo v Ljubljani prevzame — dokler se ne ustanovi italijanski konzulat v Ljubljani — to mesto neki tajnik v it. ljubljanskem poslaništvu v Beogradu.

* Doklade provizionistom, vdovam in sirotam pri bratovskih skladnicah v Sloveniji, dalje vsem v naši državi...

* Taborišče v Strnišču pri Ptujju se ima vsled sklepa deželne vlade čim prej likvidirati, in sicer če le mogoče...

* Sto let Kranjske hranilnice. Danes je na posloppju Kranjske hranilnice vihrala državna trobojnica, da označi slavnosten dan.

* Narodno zdravje. Ministrstvo za narodno zdravje razvija živahno delavnost, kako bi se na sistematičen način izvršila higijena v celi kraljevini...

* Izreden mrz z nocem oktobra. Dočim je bil potek vremenskih prikazni do 26. oktobra v celi Evropi normalen...

* Slovenski hermelin. K notici „Slovenski hermelin“ v večerajšnji številki „Jutra“ nam poroča ljubitelj domačih narodnih motivov: Nehote se ti razveseli oko ob pogledu na našo lepo narodno kožuhovino...

* Vredel strah je izgubila gorovico. Mlada šivilja Ana Klopčar je šla na delo na Glincah, v bližini gostilne Marije Agnola, ki je popadel velik črn pes ter ji raztrgal 400kron vreden jopič...

* Nekdaj in danes. Zagrebška Riječ poroča, da kandidira kot inteligentni kandidat zajedničarjev v Virovitici dr. Lorković, a njegov namestnik je profesor Maštrovič bivši frankovec...

* Trgovska korespondenca. Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ je izdalo v ponatistru trgovsko strokovno knjigo Kleibel-Volc: „Trgovska korespondenca“...

* Za bolnico usmiljenih bratov v Kandliji zbira te dni br. Gervarij mile darove v Ljubljani. Izkazal se je v našem ugodništvu za legitimacijo.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. Kakor poenamenmo tedenskemu izkazu o zdravstvenem stanju mostne občine ljubljanske, se je v dobi od 24. do 30. oktobra narodilo v Ljubljani 29 otrok...

* Telefonistinja in abonenti. Ministarstvo za pošte je izdalo potom oglasa v katerem pravi, da bo pošto telefon razmateljstvo brezobzirno vzelo telefon vsakemu abonentu...

* Staviva brivskih pomočnikov kontana. Med stavkajočimi brivskimi pomočniki in mojstri je bil dosežen sporazum...

* Draginske doklade prometnega osebja. Sedaj so urejene draginske doklade osebju vseh prometnih ustanov. Po tej ureditvi bodo draginske doklade omenjenega osebja za 25% večje...

* Otvoritev novega klavirskega salona. Gospa Jerica Dolenc je otvorila v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 5, I. nadstr., novo trgovino s klavirji in pianini.

* Razpisane ustanove. Razne enkratne ustanove za revne novoporočenke in za reveže razpisuje magistrat ljubljanski. Oklic je nabit na rotovžu in bo razglašen tudi po cerkvah.

* Dalmatinsko delniško društvo za Portland-cement zvišuje svojo glavnicu ob 5,500.000 dinarjev na šest in pol milijona dinarjev. Dne 18. t.m. se bo vršila skupščina društva, na kateri se odloči o tem povišanju.

* Dnevno parobrodno društvo, ki je prešlo v last Angležev, namerava ustanoviti na Madžarskem, v Jugoslaviji, na Rumunskem in Bolgarskem nacionalne agencije. Isto društvo je kupilo tudi premogovnike v Pečuju, tako da je parobrodni promet zasiguran.

* Ladjedelnica „Ganz Danubius“ v Kraljeviči. Nekateri hrvatski denarni zavodi so se pogajali s firmo Ganz Danubius v Kraljeviči, ki ima tamkaj svojo ladjedelnico, glede nacionaliziranja podjetja...

* Posebni interes Slovenije, kot pasivne pokrajine je, da dobi po zmerni ceni kruh od drugod, ker ga doma ne pridelata zadosti. Ta interes Slovenije hočejo klerikalci po „Slovencu“ varovati na ta način, da hočejo imeti pokrajinsko slovensko „federativno deželico“ s samostojno zakonodajno oblastjo...

* Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja svoje prizadete ilane na brzojavko iz Beograda, tukajšnji carinernici, s katero se dovoljuje uvoz luksuznega blaga proti 100% povišanju carine in 10% doplatilu na vrednosti.

* Ležarina za prtljago. Od dne 1. novembra t.l. zaračunava direkcija državnih železnic v Beogradu ležarino za prtljago, ki se na postajah ne dvigne v času, ki je predpisan po tarifi, in sicer 50 par od vsake pošiljke in za vsakih pričetih 24 ur.

* Finančno sodišče v Zagrebu. Na podlagi finančnega zakona za leto 1920/21 se osnuje v Zagrebu finančno sodišče kot vrhovna inštanca za reševanje finančnih sporov na teritoriju Slovenije, Hrvatske in Dalmacije.

* Nova tvornica za izgotovljene obleke in perilo se je ustanovila v Zagrebu. Lastniki so bratje Barmaper. Začetna glavnicca znaša 500.000 kron.

* Tvernica za izdelovanje mila so osnovali v Dubrovniku denarni in industrijski krogi. V Dalmaciji in hrvatskem Primorju vlada veliko pomanjkanje mila in bo zato tvornica gotovo dobro uspevala.

* Politična in strankarska kupčija oškodovala državo. Današnja „Riječ“ nastavlja svoja odkritja o prodaji Steinbeisovega podjetja in trdi, da je ministrstvo dobilo od Prve hrvatske štedionice ugodnejše ponudbe kakor od Körnerja in Eskomptne banke.

* Prva pučka dalmatinska banka je zvišala svojo glavnicu od 960.000 kron na 3,800.000 kron.

* Ministrstvo za železnice je odobrilo kredit za železniško zvezo Zenta-Gjoka-Velika Kikinda. S tem bo omogočen direktni promet ekspresa iz Jugoslavije na Rumunsko, dočim je moral do sedaj ekspres najprej na Madžarsko in šele potem na Rumunsko.

* Agencija „Expres Compan“, ki ima sedež v Parizu in svojo podružnico v Beogradu, namerava vspostaviti aeroplanski promet med Parizom-Beogradom-Sofijo-Carigradom-Bukareštom in Atenami.

* Danavsko parobrodno društvo, ki je prešlo v last Angležev, namerava ustanoviti na Madžarskem, v Jugoslaviji, na Rumunskem in Bolgarskem nacionalne agencije.

* Ladjedelnica „Ganz Danubius“ v Kraljeviči. Nekateri hrvatski denarni zavodi so se pogajali s firmo Ganz Danubius v Kraljeviči, ki ima tamkaj svojo ladjedelnico, glede nacionaliziranja podjetja.

* Donavska češkoslovaška mornarica. Češkoslovaška gradi donavsko mornarico, ki bo štela 60 trgovskih ladij po 600 ton. Posamezni deli ladij se pošiljajo v Bratislavo in Komarno, kjer se bodo ladje montirale.

* Tedenski tržni pregled. Na naših tržiščih v pretečenem tednu ni bilo znatnih izprememb. Vedno bolj pa se pojavlja pomanjkanje denarja. Dočim je to pomanjkanje napravilo skrbi večinoma le denarnim zavodom, vzemirja sedaj tuči trgovce, kateri dobivajo večje zaloge blaga za skladišče...

* Pridelovanje lanu. Zadnja leta se je v raznih deželah pričelo s pridelovanjem lanu, zlasti se s to kulturo intenzivno bavi Kanada v severni Ameriki. Tam se je letos prideloval lan na zemljišču 31.000 hektarow.

* Cene v Parizu. Zimska sukinja poštavljavca s krznom, 5000 frankov, moška obleka 900 frankov; par čevljev 175 — do 200 frankov, klobuk 80 do 120 frankov, tona preмога 320 do 450 frankov, kilogram govedine 17 do 19 frankov, kilogram sirovega masla 18 frankov, jajca komad 80 do 90 centimov, kilogram slabega kruha 1 frank, 30 centimov. Papirnate novčanice so denar je izgubil iz prometa.

* Padanje cen v Ameriki. V Ameriki sta bila za sorazmerno hitro padanje cen vsem potrebščinam merodajna dva činitelja: vlada s svojimi topremetnimi odredbami in pa samopomoč javnosti.

* Obtok novčane narašča. Po podatkih iz Narodne banke je iznašel obtok novčanic sredi meseca oktobra 2,912.160.880 dinarjev.

* Finančni minister je na vprašanje trgovsko-obrtno zbornice v Bečkereku zaradi odtegnitve eno, dve in desetkronskih novčanic iz prometa odgovoril, da se bo to zgodilo v najkrajšem času.

* Dobički trustov. Četrletni izkaz ameriškega jeklenega trusta kaže 48,052.000 dolarjev dohodkov. Čisti dobiček znaša 35,739.000 dolarjev.

* Tržne cene na trgu v Velikem Bečkereku. Pšenica 840 do 860, kuruza stara 300, nova 260, jecmen 400, oves 220, krompir 210, fižol 500, moka nularica 14, moka za kuho 13, krušna moka 12. Govedina, živa ovca 13 K, svinje 26 K, ovce 10 K.

* Borze 4. novembra. Zagreb. Promet z efekti je bil zopet slab, nekoliko boljši z valutami. Valute: dolarji 147 do 148, avstrijske krome 35 do 36, rublji 110 do 115, češki

krome 160 do 165, francoski franki 900, napoleonori 490 do 502, marke 187 do 192, leji 222 do 225, lire 540 do 545, turške zlate lire 525 do 550. Devize: Berlin 187 do 189, Milan 542 do 545, London 518 do 523, Newyork 147, Pariz 915, Praga 166 do 168, Švica 2150 do 2300, Dunaj 32.50 do 32.70.

Table with exchange rates for various banks and currencies. Columns include bank names and their respective rates.

* B-grade, valute: franki 225 do 230, dolarji 35.25 do 35.50, lire 134 do 135, leji 57 do 57.50, levi 41 do 41.50, marke 48.50 do 49, napoleonori 125 do 125.50, devize: London 118.25, Pariz 216, Milan 132, Solun 330, Praga 41.50 do 42.

* Dunaj, devize v prostem prometu. Zagreb 300 do 320, Budimpešta 92 do 103, Praga 509 do 539, Varšava 110 do 130, dinar 1220 do 1270, dolarji 530, lire 1575, leji 710 do 715, rublji 310, levi 500, marke 609.50 do 614.50, francoski franki 69.75 do 69.80, funti 1500.

Table with exchange rates for various banks and currencies. Columns include bank names and their respective rates.

* Praga, devize: Berlin 116.25 do 117.75, Dunaj 19.20, do 20.20, Beograd 242 do 244, Zagreb 60.25 do 61.25, Varšava 25.20 do 26, Budimpešta 18 do 19, jugoslov. note 240 do 242, Amerika 88.50 do 89, Anglija 311.50 do 313.50, Švica 1434.50 do 1437.50, Francija 570.50 do 573.50, Italija 329 do 331.

* Berlin, Devize. Italija 284.70 do 285.30, London 278.15 do 278.30, Newyork 79.92 do 80.08, Pariz 494.50 do 495.50, Švica 1139.75 do 1242.25, Dunaj stare 20.20 do 20.28, Nemška Avstrija 23.845 do 23.90, Praga 46.40 do 46.60, Budimpešta 15.40 do 15.50.

* Zürich, devize: Berlin 8.025, Newyork 640, London 21.98, Pariz 39.70, Milan 22.875, Praga 7.10, Dunaj 1.95, žigosane 1.50, Budimpešta 1.30, Varšava 1.60.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecast data. Columns include date, temperature, wind, and other weather conditions.

Sreda 3. večerajšnja temperatura 2.1 normalna 6.4. Vremenska napoved: Večerni oblaki, toploje vreme. Solnce rzhna danes ob 3.45 zrak na ob 4.38

Lastnik in izdajatelj Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Otvoritev klavirskega salona. Naznanjam občinstvu, da sem otvorila v Ljubljani, Hilsnerjeva ulica št. 5 I. nadstropje

Novo trgovino s klavirji in pianini.

Vljadoo vabim vsakogar, da si ogleda moje zaloge izvrstnih instrumentov odlično priznanih tovarn. Na razpolago so sedaj klavirji vršk: Ehrbar, Schwaighofer, Oszpka, Stingl, Rösler, Petrov, Milton iz New-Yorka itd. Prezvamem vsakovrstna popravila in ibriranja, ki jih bo izvrševal in strokovno pravilno vodil sam izdelovalec klavirjev gosp. R. Warbinek točno in najceneje. Zagotavljam, da bo vsak cenjeni odjemalec vsakokoli realno, solidno in razmeram primerno ceno postrželen. 413 2-1 Priporoča se Jerica Dolenc trgovina s klavirji Ljubljana, Hilsnerjeva ulica 5/I.

Jako lep, moški kožuh, vnanje iz jako eleganten, eleganten, lepega temno rjavkastega blaga, se proda. Poizve se v Kolčavor-ki ulici št. 26 II. 411

Gostiina v mestu ali v prometnem kraju na deželi blizu železniške postaje, se vzame takoj v najem. Posredovalci dobe nagrado. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod «Gostilna». 405 5-2

Gospodična stara 17 let, večja slovenskega in nemškega jezika, ki ima veselje z otroci, išče službo kot vzgojiteljica pri boljši družini. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra». 394 5-5

Franc Klinar

konc. spedijsko podjetje in carinska agentura na Jesenicah (Gorenjsko) se priporoča za vsakovrstne reekspekcije, ocarinjenja itd. pod najkulantnejšimi pogoji.

Kdor hoče kaj prodati
Kdor hoče kaj kupiti
Kdor išče službe itd.
— inseriraj v „Jutra“

Rupi se pisalni stroj, le dobro ohranjen
Naslov se izve v upravi «Jutra».

Razpis.

Pri premogokopa se takoj sprejme v službo 410

slavbni tehnik.

Tozadevne ponudbe z navedbo dosednjega služovanja, osebnih podatkov in zahteve plače se naj vpošljejo na upravištvo «Jutra» pod geslom „Stavbni tehnik“.

Otvoritev trgovine.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjamo, da smo zopet otvorili svojo dobro znano

manufakturno detajlno trgovino z manufakturnim blagom

v popolnoma prenovljenem lokal. Za bližajočo se zimsko sezijo priporočamo vsakovrstne novosti, katere so ravno došle iz inozemstva, osobito razno volneno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne barhante, flanelo, cefirje, potrebščine za krojače, šivilje, tapetnike itd. Zagotavljajoč prijazno in solidno postrežbo, se priporočamo 308 10-8

A. & E. Skabernè, veletgovina z manufakturnim blagom
Ljubljana, Mestni trg 10.

Vabilo

na subskripcijo delnic Kolinske tovarne kavinih primesi, trg. del. podjetje v Pragi.

Glasom občnega zbora delničarjev od 5. julija 1920. in državnega odobrenja se delniška glavnic Kš. 12.000.000— z izdajo 30.000 na ime se glasečih, popolnoma in v gotovini izplačanih delnic lit. B po Kš. 200— nom. zviša na Kš. 18.000.000—. Na podlagi tega se dovoli upravni svet vabiti gospode delničarje na subskripcijo delnic pod sledečimi pogoji.

- 1) Subskripcijska doba začne 26. oktobra in konča 13. novembra 1920.
- 2) Na eno delnico lit. A. po Kš. 400— nom. ali na dve delnici lit. B. po Kš. 200— nom. pripade ena nova delnica na Kš. 200— nom. se glaseča. Delničarji, ki se udeležijo subskripcije, naj pri enem izmed subskripcijskih mest predl. že pri subskripciji svoje stare delnice brez kuponskih pol, ki se po oznaki o izvršeni subskripciji takoj vrnejo. Na drugi strani priglasitve je treba zaznamovati številke predloženih delnic v aritmetičnem redu.
- 3) Subskripcijska cena za dosedanje delničarje je Kš. 620— in je v celem znesku plačljiva takoj pri subskripciji.
- 4) Nove delnice imajo delež na dobičku z dnem 1. julija 1920. začenši.
- 5) Glede delnic, ki bi na podlagi prednostne pravice ne bile subskribirane, si pridržuje upravni svet dodatni sklep.
- 6) Izkupiček, dosežen med nominalno ceno (ažijo) pripade rezervnemu fondu.
- 7) Subskripcijska mesta so: Živnostenska banka v Pragi, Čoška banka v Pragi in vse podružnice teh dveh zavodov. Obhodni dūvārnī ustav v Pragi, Marianska 32, in pri blagajnah naših zavodov, v Ljubljani pri blagajni Kolinske tovarne.

Praga, 20. oktobra 1920.

Kolinska tovarna kavinih primesi, trg. del. podjetje v Pragi.

Emil Placek i. r.

predsednik upravnega sveta.

404

Kolinska tovarna kavinih primesi, trg. del. podjetje v Pragi.

Vsled sklepa občnega zbora z dne 18. oktobra 1920. se je določila dividenda za upravno leto 1919/20. za delnice lit. A. št. 1 do 5000 Kš. 100—, lit. B. št. 5000 do 35.000 Kš. 50— in št. 35.000 do 55.000 Kš. 25—. Dividenda se izplačuje proti predložitvi dotičnega kupona pri blagajni Kolinske tovarne v Ljubljani in vseh naših zavodih.

Praga, 20. oktobra 1920.

Emil Placek s. r.

predsednik upravnega sveta.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzojavni naslov: Spedbalkan. 70 14

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Carinska agentura. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohlštvenimi vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom južne železnice.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881.

obrestuje hranilne vloge po čistih:

Ustanovljena leta 1881.

3%

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.

Kredit vseh vrst.

Hranilne vloge K 70.000.000.

Tekoči račun.

11 15